

Česká republika

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl dne 8. prosince 2011 mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků v senátu složeném z předsedy Jiřího Muchy a soudců Vladimíra Kůrky a Jana Musila (soudce zpravodaje) ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky **J. D.**, právně zastoupené JUDr. Milenou Buřilovou, advokátkou se sídlem Bayerova 8, 602 00 Brno, proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2010 č. j. 5 T 215/2008-70 a proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 9. 2010 č. j. 5 To 475/2010-78, za účasti **Městského soudu v Brně a Krajského soudu v Brně**, jako účastníků řízení, a **Městského státního zastupitelství v Brně a Krajského státního zastupitelství v Brně**, jako vedlejších účastníků řízení, t a k t o:

Ústavní stížnost se zamítá.

O d ů v o d n ě n í:

I.

1. Ústavní stížností, doručenou Ústavnímu soudu dne 18. 10. 2010, splňující všechny náležitosti ve smyslu zákona č. 182/1993 Sb. o Ústavním soudu (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatelka domáhala zrušení v záhlaví označených usnesení Městského soudu v Brně a Krajského soudu v Brně, neboť jimi měla být dotčena její základní práva garantovaná článkem 8 odst. 2, článkem 39 a článkem 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

2. Stěžovatelka současně navrhla odložení vykonatelnosti obou usnesení napadených ústavní stížností. Ústavní soud tomuto návrhu vyhověl a svým usnesením ze dne 21. 10. 2010 č. j. III. ÚS 2974/10-7 vykonatelnost obou usnesení odložil do rozhodnutí Ústavního soudu o podané ústavní stížnosti.

II.

3. Z obsahu ústavní stížnosti, z obsahu napadených rozhodnutí, jakož i ze spisů Městského soudu v Brně sp. zn. 5 T 215/2008 a Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 21 T 167/2008, které si Ústavní soud vyžádal, se zjišťuje:

4. Stěžovatelka (v trestní řízení „odsouzená“) byla trestním příkazem Městského soudu v Brně ze dne 9. 9. 2008 č. j. 5 T 215/2008-37 pravomocně odsouzena pro trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tehdy platného zákona č. 140/1961 Sb. (dále jen „tr. zákon“). Za tento trestný čin jí byl uložen trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří roků; dále jí byl uložen trest zákazu činnosti – řízení motorových vozidel - na dobu dvou roků.

5. Skutek tohoto trestného činu byl (zkráceně řečeno) spáchán tím, že odsouzená dne 28. 8. 2008 v Brně řídila osobní automobil Škoda Fabia, ačkoliv dne 18. 10. 2007 pozbyla řidičské oprávnění, neboť ke dni 14. 8. 2007 dosáhla v registru řidičů dvanácti trestných bodů za dopravní přestupky, a její námitky proti záznamu bodů byly ve správním řízení zamítnuty.

6. Usnesením ze dne 1. ledna 2010 č. j. 5 T 215/2008-42 Městský soud v Brně rozhodl dle § 419 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), že se nevykoná trest, který byl odsouzené uložen trestním příkazem Městského soudu v Brně ze dne 9. 9. 2008 sp. zn. 5 T 215/2008. Odůvodnil to tím, „jednání, za které byla odsouzená... uznána vinnou, již není popsáno v trestním zákoníku..., který je účinný od 1. 1. 2010“. Proti tomuto usnesení podal státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně stížnost.

7. O stížnosti státního zástupce rozhodl Krajský soud v Brně usnesením ze dne 28. 1. 2010 č. j. 7 To 40/2010-51 tak, že stížnosti vyhověl a napadené rozhodnutí Městského soudu v Brně č. j. 5 T 215/2008-42 podle § 149 odst. 1 tr. řádu zrušil. Stížnostní soud dospěl k závěru, že skutek trestného činu, za nějž byla J. D. odsouzena, a který byl tehdy právně kvalifikován jako trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d zrušeného tr. zákona, je i nadále trestný jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) nového tr. zákoníku. K rozhodnutí o nevykonání trestu podle § 419 trestního zákoníku proto nebyl dán zákonný důvod.

8. Poté ve věci rozhodl Městský soud v Brně usnesením ze dne 11. 8. 2010 č. j. 5 T 215/2008-70 tak, že odsouzená dle § 83 odst. 1 a § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku vykoná trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců, uložený trestním příkazem Městského soudu v Brně ze dne 9. 9. 2008 sp. zn. 5 T 215/2008, a to ve věznicí s dozorem. Své rozhodnutí odůvodnil Městský soud v Brně tím, že odsouzená

ve zkušební době podmíněného odsouzení nežila řádným životem a znovu se dne 4. 11. 2008 v obci Pasohlávky dopustila skutkově analogického trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zákona a trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zákona. Za tyto nově spáchané trestné činy jí byl rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 2. 2. 2009 č. j. 2 T 167/2008-40 uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin a trest zákazu činnosti – řízení všech motorových vozidel - na dobu dvou let (tyto výměry trestů byly později usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 23. 2. 2010 č. j. 2 T 167/2008-60 podle § 419 tr. zákoníku zkráceny o 100 hodin obecně prospěšných prací a o jeden rok zákazu činnosti). Závěr o tom, že původně uložený podmíněný trest odnětí svobody se u odsouzené minul účinkem, odůvodnil Městský soud v Brně rovněž zprávou Probační a mediační služby v Břeclavi, z níž vyplývá, že odsouzená řádně nevykonávala obecně prospěšné práce, uložené jí rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi.

9. Proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2010 o vykonání trestu odnětí svobody si odsouzená podala stížnost. Usnesením ze dne 1. září 2010 č. j. 5 To 475/2010-78 Krajský soud v Brně stížnost stěžovatelky dle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítl. Zopakoval, že k postupu podle § 419 tr. zákoníku nebyl dán důvod, protože trestný skutek odsouzené, původně kvalifikovaný jako trestný čin podle § 180d tr. zákona, je i nadále trestný jako přečin podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Ztotožnil se se závěrem prvoinstančního soudu, že byly splněny podmínky, předpokládané v ustanovení § 83 odst. 1 tr. zákoníku pro rozhodnutí o vykonání trestu odnětí svobody, protože odsouzená ve zkušební době podmíněného odsouzení opětovně spáchala trestný čin, za který byla odsouzena.

III.

10. V ústavní stížnosti stěžovatelka rekapituluje postup obecných soudů v průběhu předchozího trestního řízení, zejména při rozhodování o tom, že se na ní dle § 83 odst. 1 trestního zákoníku vykoná podmíněně odložený trest odnětí svobody. Domnívá se, že tímto postupem byla dotčena její základní práva garantovaná článkem 8 odst. 2 Listiny („*Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.*“), článkem 39 Listiny („*Jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit.*“) a článkem 40 odst. 6 Listiny („*Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.*“).

11. Konkrétně namítá, že obecné soudy měly při rozhodování o přeměně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody na trest nepodmíněný postupovat podle nového trestního zákoníku, který byl účinný v době tohoto rozhodování soudu, protože tento nový trestní zákoník je pro pachatele příznivější. Nový trestní zákoník již neobsahuje trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění ani jiný trestný čin,

který by odpovídal ustanovení § 180d zrušeného tr. zákona, a proto prý nebylo možno rozhodnout o vykonání trestu, uloženého podle již neexistující právní úpravy.

12. Stěžovatelka se domnívá, že skutek, za nějž byla odsouzena k trestu odnětí svobody na deset měsíců, který má nyní vykonat, nelze kvalifikovat jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) nového tr. zákoníku. Taková právní kvalifikace by prý byla možná pouze za situace, kdy by jí bylo řidičské oprávnění odňato rozhodnutím příslušného obecního úřadu podle ust. § 94, resp. omezeno podle ust. § 93 zákona o silničním provozu (zák. č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). V jejím případě však žádné takové úřední rozhodnutí neexistuje, nýbrž ona pozbyla řidičské oprávnění v důsledku dosažení počtu dvanácti bodů v bodovém hodnocení, tedy „ex lege a nikoliv ex actu“.

13. V dodatečném písemném podání ze dne 4. 11. 2010 poukázala stěžovatelka na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2010 sp. zn. 7 To 157/2010 a na článek JUDr. Jana Kněžínka, zveřejněný v odborném časopise Trestněprávní revue č. 7/2009. Oba tato dokumenty mají potvrzovat její názor, že pozbytí řidičského oprávnění tzv. „vybodováním“ je zákonným důsledkem „ztráty bodů s ohledem na spáchané dopravní přestupky“, nikoli „výsledkem rozhodovacího procesu“; proto prý není naplněn zákonný znak skutkové podstaty přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

IV.

14. Ústavní stížnost byla zaslána k vyjádření všem účastníkům a vedlejším účastníkům. Jejich vyjádření odkazovala na odůvodnění jejich rozhodnutí a neobsahovala žádné nové skutečnosti, které by nebyly Ústavnímu soudu známy z obsahu spisu; nebylo proto nutné je zasílat stěžovatelce k eventuální replice.

V.

15. Vzhledem k tomu, že od ústního jednání nebylo možno očekávat další objasnění věci, Ústavní soud se souhlasem stěžovatelky a všech dalších účastníků a vedlejších účastníků podle § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu od ústního jednání upustil.

VI.

16. Ústavní soud po provedeném řízení dospěl k závěru, že ústavní stížnost není důvodná.

17. Ústavní soud v minulosti již mnohokrát zdůraznil, že jako zvláštní orgán ochrany ústavnosti zásadně není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy (srov. čl. 81, čl. 90 Ústavy). Ústavní soud není orgánem činným v trestním řízení a nemůže ani tyto orgány nahrazovat. Pokud soudy postupují v souladu s obsahem hlavy páté Listiny, nemůže na sebe Ústavní soud atrahovat právo přezkumného dohledu nad jejich činností (čl. 83 Ústavy). Ke kasaci

napadeného rozhodnutí může Ústavní soud přikročit toliko tehdy, pokud napadeným rozhodnutím byla porušena základní práva stěžovatele, chráněná ústavními předpisy. V posuzovaném případě však k takovému porušení nedošlo.

18. Lze připomenout, že oproti minulé právní úpravě trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tehdy platného trestního zákona došlo novou právní úpravou přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. a) nového tr. zákoníku skutečně k částečné dekriminální. Zatímco podle staré trestní úpravy byl trestný každý, kdo řídil motorové vozidlo, „ačkoliv není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona“, nová právní úprava dopadá pouze na toho pachatele, který „maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že... vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu...“. K trestnosti se tedy vyžaduje, aby řízení motorového vozidla bylo pachateli výslovně zakázáno nebo aby mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu, přičemž se tak musí stát předchozím rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci.

19. Tato nová (výhodnější) právní úprava se však nijak neprojeví při posuzování trestného činu, spáchaného stěžovatelkou.

20. Jak vyplývá z obsahu trestního spisu (č. l. 8), stěžovatelka dosáhla celkového počtu dvanácti trestných bodů ke dni 14. 8. 2007. Tato skutečnost jí byla písemně oznámena Městským úřadem Pohořelice přípisem ze dne 20. 8. 2007, jímž jí bylo (s odkazem na ust. § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb.) sděleno, že uplynutím pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení pozbývá řidičské oprávnění a zároveň byla vyzvána, aby v téže lhůtě odevzdala na Městský úřad řidičský průkaz; byla rovněž poučena, že může podat písemné námitky. Toto oznámení bylo stěžovatelce doručeno dne 27. 8. 2007.

21. Stěžovatelka podala dne 3. 9. 2007 proti záznamu bodů písemné námitky, k jejichž projednání zahájil Městský úřad Pohořelice dne 5. 9. 2007 správní řízení a rozhodnutím ze dne 24. 9. 2007 č. j. 22603/2007/DUD/OD-836/108-5 (č. l. 13 trestního spisu) námitky jako nedůvodné zamítl a provedené záznamy potvrdil. Toto rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 2. 10. 2007. Stěžovatelka byla poučena o tom, že proti tomuto rozhodnutí může podat do 15 dnů od doručení odvolání ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje; stěžovatelka však odvolání nepodala, takže rozhodnutí o zamítnutí námitek nabylo dne 18. 10. 2007 právní moci.

22. Poté byla stěžovatelka přípisem Městského úřadu Pohořelice ze dne 26. 10. 2007 vyzvána, aby na tento úřad odevzdala řidičský průkaz (výzva jí byla doručena 5. 11. 2007), což však neučinila.

23. Jak je uvedeno shora, skutek trestného činu, který je předmětem nynějšího řízení o ústavní stížnosti, byl spáchán dne 28. 8. 2008.

24. Ve smyslu ustanovení § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím pěti pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo doručeno oznámení příslušného obecního úřadu o tom, že dosáhl

celkového počtu dvanácti trestných bodů a byl vyzván k odevzdání řidičského průkazu. Jestliže řidič nepodal námitky proti provedení záznamu trestných bodů podle § 123f odst. 1 citovaného zákona nebo podané námitky byly jako neodůvodněné zamítnuty (§ 123f odst. 3 citovaného zákona), a po doručení výzvy k odevzdání řidičského průkazu nadále řídí motorové vozidlo, naplňuje znak skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

25. Z popsaného skutkového děje je zcela zřejmé, že jednání stěžovatelky naplňuje nejen znaky dřívější skutkové podstaty trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zákona, nýbrž též znaky skutkové podstaty přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) nového tr. zákoníku. Tím, že byla vykonávána činnost, pro kterou bylo stěžovatelce odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu, byl zmařen nebo podstatně ztížen výkon rozhodnutí orgánu veřejné správy.

26. Stejný názor, o němž se opírají napadená rozhodnutí obecných soudů, zastává též trestněprávní nauka (viz Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník II. Komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010, str. 2911).

27. Pokud stěžovatelka poukazuje na názor, vyslovený v usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2010 sp. zn. 7 To 157/2010, není její argumentace přílehlavá. Tento judikát vychází z odlišného skutkového základu (tamnímu obviněnému bylo po dosažení dvanácti trestných bodů doručeno toliko oznámení správního úřadu, že pozbyl řidičské oprávnění, neproběhlo však žádné správní řízení o námitkách proti provedeným záznamům a žádné další správní rozhodnutí nebylo již vydáno). Ústavní soud navíc nesouhlasí s některými právními názory, vyslovenými v tomto judikátu [totiž, že oznámení o pozbytí řidičského oprávnění, které řidiči zaslal orgán veřejné moci postupem podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., prý nemá povahu rozhodnutí ve smyslu § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a že pozbytí řidičského průkazu podle § 94a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. prý není výsledkem rozhodovacího procesu] a konstatuje, že ani v převažující judikatuře a v nauce nejsou tyto názory všeobecně sdíleny.

28. Ústavní soud se tedy ztotožňuje se závěrem, vysloveným v napadených rozhodnutích obecných soudů, že za shora popsaných skutkových okolností nebyly splněny podmínky pro nevykonání trestu (§ 419 tr. zákoníku), uloženého za spáchání trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tehdy platného trestního zákona č. 140/1961 Sb.

29. Rozhodnutím obecných soudů o tom, že podle ustanovení § 83 odst. 1 trestního zákoníku se vykoná podmíněně odložený trest odnětí svobody, uložený za platnosti dřívějšího trestního zákona, není porušen článek 40 odst. 6 Listiny (*podle něhož trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán a pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější*), pokud skutkově shodný čin (byť jinak pojmenovaný) je trestný i podle nové právní úpravy.

30. Nelze vznést žádné ústavněprávní námitky proti závěru obecných soudů, že odsouzená ve zkušební době podmíněného odsouzení nežila řádným životem ve smyslu § 83 odst. 1 trestního zákoníku, a proti jejich rozhodnutí, že předtím

podmíněně odložený trest odnětí svobody se má vykonat. Tento úsudek je dostatečně odůvodněn zjištěním, že se odsouzená ve zkušební době dopustila skutkově shodného trestného činu, za což byla odsouzena rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 2. 2. 2009, přičemž bylo zjištěno, že ani tímto dalším rozsudkem uložený trest obecně prospěšných prací nerespektuje. V podrobnostech lze odkázat na odůvodnění rozhodnutí obecných soudů, jimž není co vytknout. Pro úplnost lze dodat, že za skutkově shodné trestné jednání byla stěžovatelka pravomocně odsouzena již třikrát (kromě shora zmíněných případů byla ještě odsouzena trestním příkazem Městského soudu v Brně ze dne 23. 7. 2008 sp. zn. 92 T 133/2008 za skutek, spáchaný dne 5. 5. 2008). Toto opakované páchaní trestných činů svědčí o tom, že ukládání výchovných či alternativních trestů neplní u stěžovatelky účel individuální prevence.

VII.

31. Protože Ústavní soud neshledal žádné porušení základních práv a svobod stěžovatelky, nezbylo, než ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítnout.

32. Zamítnutím podané ústavní stížnosti pozbývá účinnosti usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2010 č. j. III. ÚS 2974/10-7 o odložení vykonatelnosti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2010 č. j. 5 T 215/2008-70 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 9. 2010 č. j. 5 To 475/2010-78.

P o u č e n í : Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 8. prosince 2011

Jiří Mucha v. r.
předseda senátu Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Dvořáková